กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวทางการปฏิบัติ

การขับเคลื่อนกลไกดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น

ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

จัดทำโดย สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

แนวทางการปฏิบัติการขับเคลื่อนกลไกดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น
ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

ที่ปรึกษา

นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์มณเฑียร คณาสวัสดิ์	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์บุญฤทธิ์ สุขรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นายแพทย์ประวิช ชวชลาศัย	นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นายแพทย์มนัส รามเกียรติศักดิ์	นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นางปติมา หิริสัจจะ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

ผู้เรียบเรียง

ร.ท.หญิง ณิชารัศม์ ปัญจจิตราพัฒน์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
นางสาวนันทกานต์ แป้นอ่ำ	นิติกร
นางสาวอภิญญา พุฒเล็ก	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
นางสาวปิยาภรณ์ ธรรมสาร	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

คณะผู้จัดทำ

ร.ท.หญิง ณิชารัศม์ ปัญจจิตราพัฒน์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
นางสาวอภิญญา พุฒเล็ก	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
นางสาวปิยาภรณ์ ธรรมสาร	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
นางสาวเจนจิรา อุ่นแก้ว	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

พิมพ์ครั้งที่ -
จำนวน –
พิมพ์ที่ –

คำนำ

แนวทางการปฏิบัติการขับเคลื่อนกลไกดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ที่จัดทำในครั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการประสานการดำเนินงานร่วมกันได้ เนื่องจากปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ซึ่งมีผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเองโดยตรงและยังส่งผลกระทบต่อบุตรของวัยรุ่น ตลอดจนครอบครัว และสังคมของวัยรุ่น นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบในวงกว้างด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ปัญหาด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านสังคมและเศรษฐกิจ วัยรุ่นที่ประสบปัญหาจำนวนไม่น้อยที่เข้าไม่ถึงการช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และช่องทางการเข้าถึงสิทธิของตนเอง รวมถึงการร้องเรียน กรณีที่ไม่ได้รับสิทธิหรือถูกละเมิดสิทธิ

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เห็นชอบให้มีกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กรมอนามัยในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติการขับเคลื่อนกลไกดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือวัยรุ่น ให้ได้รับสิทธิในการศึกษาต่อเมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ ได้รับสิทธิด้านการรับข้อมูลข่าวสารและความรู้ การบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ การจัดสวัสดิการสังคม และสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

กรมอนามัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการปฏิบัติการขับเคลื่อนกลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้อำตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย
อธิบดีกรมอนามัย
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

สารบัญ

หน้า

1. สิทธิของวัยรุ่น ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 1

2. การกำหนดบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2

3. การดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น ในรูปแบบศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ศชร.) 4

- ช่องทางที่ให้วัยรุ่นเข้าถึงการรับสิทธิ 5
- คำนิยาม 5
- หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน 7
- แผนภูมิกลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่นตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 9
- กระบวนการจัดการ (ระดับจังหวัด) 10
- แผนผังกระบวนการส่วนกลาง 13
- กระบวนงานการจัดการ (ส่วนกลาง) 14
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ระดับจังหวัด) 16
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ส่วนกลาง) 19

ภาคผนวก

- คำสั่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ที่ 1/2564 22
- แบบบันทึกการรับเรื่อง กรณีวัยรุ่นขอรับการดูแลช่วยเหลือ ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 (แบบ ศชร. 1) 24
- แบบส่งข้อมูลฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ศชร. 2) 25
- แบบประเมินความต้องการ การช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม ตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 (แบบ ศชร. 3) 26

1. สิทธิของวัยรุ่น
ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหา ที่สำคัญมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องหลายในมิติ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพร่างกาย และความรู้ การขาดความรู้ในเรื่องเพศวิถีศึกษาที่ครบถ้วนเพียงพอ การไม่สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่เป็นมิตร ทัศนคติในเชิงลบที่สังคมไทยมีต่อเรื่องเพศวิถีศึกษาและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้โดยไร้ขีดจำกัด และจากค่านิยมต่าง ๆ ของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีการแสดงออกด้านพฤติกรรมทางเพศที่เร็วขึ้น การขาดความรู้และการป้องกันอย่างเพียงพอและก่อให้วัยรุ่นเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ในที่สุด การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมิอาจจะแก้ปัญหาได้โดยวิธีการใช้กฎหมายบังคับด้วยความผิดทางอาญาเหมือนกรณีอื่น ๆ ได้ อีกทั้งปัญหาดังกล่าวก็มิอาจจะแก้ไขได้โดยอำนาจของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากจะต้องใช้การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านสวัสดิการสังคมการควบคุมดูแลโดยฝ่ายปกครอง การรณรงค์ส่งเสริมโดยภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานรูปแบบใหม่ในลักษณะการบูรณาการ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของภาครัฐ กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการต่าง ๆ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานภาคประชาสังคม การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจะสามารถสำเร็จลุล่วงลงไปได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดสิทธิของวัยรุ่นไว้ในมาตรา 5 ว่า

“วัยรุ่นมีสิทธิตัดสินใจด้วยตนเอง และมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ได้รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิการสังคม อย่างเสมอภาค และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ ตามพระราชบัญญัตินี้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ”

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้องตรากฎกระทรวงเพื่อดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของกระทรวงนั้น เพื่อให้วัยรุ่นได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

2. การกำหนดบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการโดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหลัก เพื่อให้วัยรุ่นได้รับการดูแลตามสิทธิที่พึงมี รวมทั้ง กำหนดขอบเขตการดำเนินการที่จะทำให้วัยรุ่นได้รับสิทธิเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามบทบาทภารกิจของกระทรวงต่าง ๆ ไว้ด้วยเช่นกัน

กฎหมายได้กำหนดบทบาทให้กระทรวงต่าง ๆ ดำเนินการเพื่อให้วัยรุ่นได้รับสิทธิตามมาตรา 5 โดยกำหนดไว้ในมาตรา 6 ถึงมาตรา 10 ดังนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา

มาตรา 6 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนการสอน การศึกษาในเรื่องเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงวัยที่ต่างกันของนักเรียนหรือนักศึกษาที่เป็นวัยรุ่น การจัดหาและพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถสอนวิชาเพศวิถีศึกษาและสามารถให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้ สำหรับวิชาเพศวิถีศึกษาที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนนั้น กฎหมายได้นิยามความหมายไว้ตามมาตรา 3 ว่าเป็นวิชาที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยและมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาวะทางเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความเสมอภาคทางเพศ ซึ่งเป็นวิชาที่มีความสำคัญในการปลูกฝังความรู้และค่านิยมที่ถูกต้องให้กับวัยรุ่น หน้าที่ของสถานศึกษาอีกประการหนึ่งคือสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

2. บทบาทของสถานบริการสาธารณสุข

มาตรา 7 การกำหนดหน้าที่ของสถานบริการในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งคำว่า สถานบริการ ในมาตรา 3 ได้กำหนดนิยามความหมายไว้ว่า สถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ โดยกฎหมายได้กำหนดให้สถานบริการมีหน้าที่ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่วัยรุ่นผู้รับบริการ ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้จะต้องเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน และเพียงพอ นอกจากนี้ สถานบริการจะต้องจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้แก่ บริการในการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน และจะต้องสอดคล้องกับสิทธิต่าง ๆ ของวัยรุ่นตามมาตรา 5 เช่น สิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง สิทธิในการได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว เป็นต้น

3. บทบาทของสถานประกอบกิจการ

ในมาตรา 8 การกำหนดหน้าที่ของสถานประกอบกิจการต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งคำว่า สถานประกอบกิจการตามมาตรา 3 หมายถึง สถานที่ที่ผู้ประกอบกิจการใช้

ประกอบธุรกิจและมีลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบกิจการนั้น มีหน้าที่ในการดำเนินการ กรณีที่มีลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นได้ทำงานอยู่ในสถานประกอบกิจการนั้น ๆ โดยให้สถานประกอบกิจการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้าง จะต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ รวมทั้งจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างสามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ในส่วนนี้พึงพิจารณาว่ากฎหมายได้กำหนดให้ สถานประกอบกิจการดำเนินการให้ลูกจ้างที่เป็นวัยรุ่นได้ “เข้าถึง” บริการให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งจะจัดขึ้นโดยสถานบริการตามมาตรา 7 เท่านั้น มิได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งสถานประกอบกิจการจะดำเนินการอย่างไรก็ตามสามารถให้วัยรุ่นสามารถ “เข้าถึง”บริการอนามัยการเจริญพันธุ์ได้นั้น ขึ้นอยู่กับการจัดการของสถานประกอบกิจการนั้น ๆ จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้สถานประกอบกิจการจะต้องจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสมอีกด้วย

4. บทบาทของหน่วยงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม

มาตรา 9 กำหนดให้มีการจัดสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่ การสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อเป็นแกนนำการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยสภาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ประสานงาน เฝ้าระวัง และให้ความช่วยเหลือแก่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และครอบครัว จัดให้มีการฝึกอาชีพตามความสนใจและความถนัดแก่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนและหลังคลอดที่ประสงค์จะเข้ารับการฝึกอาชีพ และประสานงานเพื่อจัดหางานให้ได้ประกอบอาชีพตามความเหมาะสม และจัดหาครอบครัวทดแทนในกรณีที่วัยรุ่นไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองได้ การจัดสวัสดิการสังคมในด้านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

5. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 10 หน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร[1] และเมืองพัทยา[2] ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น จะต้องดำเนินการให้วัยรุ่นในเขตราชการส่วนท้องถิ่นของตนได้รับสิทธิของวัยรุ่นดังที่กำหนด ไว้ในมาตรา 5 โดยข้อบัญญัติท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[1] พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

[2] พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

3. กลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ในรูปแบบศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ศชร)

กลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นเป็นการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิในการศึกษาต่อ เมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ ได้รับสิทธิด้านการรับข้อมูลข่าวสารและความรู้ การบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ การจัดสวัสดิการสังคม และสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีขั้นตอน ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น โดยมีองค์ประกอบหลักของคณะทำงานประกอบที่เป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1) ที่ปรึกษา
   - 1.1) ผู้ว่าราชการจังหวัด
   - 1.2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
   - 1.3) ผู้อำนวยfaceการศูนย์อนามัย
   - 1.4) บุคคลอื่นๆ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา
2) คณะทำงาน
   - 2.1) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด
   - 2.2) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ท้องถิ่นจังหวัด)
   - 2.3) ผู้แทนสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
   - 2.4) คณะทำงานพัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตที่มีคุณภาพฯ ระดับจังหวัด
   - 2.5) ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
   - 2.6) เครือข่ายภาคประชาสังคม หรือภาคประชาชนตามที่เห็นสมควร
   - 2.7) ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัด (หญิง 1 คน ชาย 1 คน)
   - 2.8) องค์ประกอบอื่นฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับจังหวัด พิจารณาเห็นสมควรให้เพิ่มเติม

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการอาจขอความเห็นจากคณะทำงานว่าจะให้ผู้แทนหน่วยงานใดเป็นประธานคณะทำงานก็ได้

2. สถานที่ทำการ ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องให้มีสถานที่ทำการเป็นการเฉพาะ แต่ขึ้นอยู่กับความสะดวกของแต่ละจังหวัดว่าจะให้มีอยู่หน่วยงานใด โดยระบุสถานที่ตั้งชื่อหน่วยงาน ป้าย และเบอร์โทรศัพท์ของศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นที่ชัดเจน เช่น หากจังหวัดใดที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เข้มแข็งอยู่แล้ว สามารถบูรณาการงานและนำกลไก ฯ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนั้นได้

ช่องทางที่ให้วัยรุ่นเข้าถึงการรับสิทธิ

สำหรับแนวทางการดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 จะมีช่องทางที่ให้วัยรุ่นเข้าถึงการรับสิทธิ กรณีถูกละเมิดสิทธิ หรือร้องเรียนในกรณีที่ปรากฏว่าสถานศึกษา สถานบริการ สถานประกอบกิจการ หรือหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะมีช่องทาง ได้แก่

ที่	ช่องทาง	ที่มา
1	เบอร์โทรศัพท์	1) รับเรื่องจากสายด่วน 1300 ศูนย์ช่วยเหลือสังคม หรือ 1663 สายด่วนปรึกษาเอดส์และท้องไม่พร้อมบันทึกรายละเอียดการรับบริการ 2) ผ่านช่องทางรับเรื่องร้องเรียนของจังหวัด 3) การ Scan QR code เพิ่มเพื่อนใน Line ของจังหวัด เพื่อขอรับคำปรึกษาเบื้องต้น และการขอรับการช่วยเหลือ (ตามความพร้อมและความสะดวกของแต่ละจังหวัด)
2	Mobile Application	Application “คุ้มครองเด็ก” กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3	จดหมาย	ที่อยู่ของหน่วยรับเรื่องร้องเรียนของจังหวัด
4	ติดต่อด้วยตัวเอง	หน่วยรับเรื่องร้องเรียนของจังหวัด
5	Facebook	1663 สายด่วนปรึกษาเอดส์และท้องไม่พร้อม หรือผ่าน facebook fanpage ของจังหวัด
6	เว็บไซต์	http://teenact.moph.go.th / Teen club / RSA Thai สื่อ Infographic เรื่องสิทธิของวัยรุ่น
7	ตู้รับความคิดเห็น	ตู้รับความคิดเห็นที่ตั้งอยู่ ณ สำนักงานสาธารณสุขทุกแห่ง/ไปรษณีย์

คำนิยาม

คำ	นิยาม
การดำเนินการ	- การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ - การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือวัยรุ่นที่ขอรับคำปรึกษา เช่น การช่วยเหลือให้วัยรุ่นได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนจบการศึกษา - การประสานส่งต่อวัยรุ่นให้ได้รับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ รับความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม เป็นต้น - การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัวทางมิติสังคมวัฒนธรรม ศาสนา ที่ส่งผลกระทบต่อเพศวิถี - การส่งต่อให้ได้รับความช่วยเหลือกรณีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ - การประสานความช่วยเหลือด้านสิทธิทางกฎหมาย

คำ	นิยาม
คณะทำงานขับเคลื่อนกลไก การดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นฯ	- คณะทำงานระดับจังหวัดที่แต่งตั้งขึ้นโดยคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร
คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร	- คณะอนุกรรมที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่ากรุงเทพมหานคร เป็นประธาน
คณะทำงานขับเคลื่อนกลไกลการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง	- คณะทำงานส่วนกลางที่แต่งตั้งขึ้นโดยคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายกฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ปัญหายังไม่ยุติต้องดำเนินการต่อ	- กรณีที่วัยรุ่นยังไม่ได้รับการดูแล ช่วยเหลือให้ได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด - กรณีที่วัยรุ่นที่ได้รับผลกระทบหยุดการดำเนินการ แต่ยังต้องมีการดำเนินการกับหน่วยงานที่ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด
ดำเนินการแล้วเสร็จ	- วัยรุ่นได้รับการดูแล ช่วยเหลือ ตามที่กฎหมายกำหนด - หน่วยงานต้นเหตุดำเนินการแก้ไขตามที่กฎหมายกำหนด
หนังสือเรียก	หนังสือที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้อง (ตามมาตรา 20)
หนังสือเชิญ	หนังสือที่ออกโดยผู้มีหน้าที่ดำเนินการในการช่วยเหลือ ดูแล วัยรุ่นตาม พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เชิญให้ผู้ที่ไม่ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎหมายมาให้ข้อเท็จจริง หลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน

ชื่อหน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ
กรมอนามัย	- เป็นหน่วยงานส่วนกลาง (center) ในการรับเรื่องร่วมกับสายด่วน 1663 - แจ้งประสานกับศูนย์อนามัยในการดำเนินการดูแล ช่วยเหลือ ร่วมกับคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร - รวบรวมรายงานผลการดำเนินการ เพื่อรายงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น - ในกรณีที่ปัญหายังไม่ยุติต้องมีการดำเนินการต่อรวบรวมข้อเท็จจริงรายงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป - วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการดูแล ช่วยเหลือ พร้อมข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขต่อไป
สายด่วน 1663	- เป็นหน่วยงานส่วนกลาง (center) ในการรับเรื่องร่วมกับกรมอนามัย - คัดกรองเรื่องเบื้องต้นเพื่อดำเนินการเองหรือประสานส่งต่อกรมอนามัยดำเนินการ - ดำเนินการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่นและประสานส่งต่อวัยรุ่นในกรณีที่ต้องมีการส่งต่อ - รวบรวมผลการดำเนินการที่แล้วเสร็จรายงานแก่กรมอนามัย
คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร	- กรณีที่ได้รับการประสานส่งต่อจากคณะทำงาน ศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ส่วนกลาง) ให้ประสานศูนย์คุ้มครองสิทธิ์เพื่อดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งแจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังศูนย์อนามัยเพื่อขอความร่วมมือ - กรณีที่ได้รับการประสานจากกรมอนามัย ให้ประสานศูนย์คุ้มครองสิทธิ์เพื่อดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งแจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังศูนย์อนามัยเพื่อขอความร่วมมือในการดำเนิน
ศูนย์อนามัย	- ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ แก่จังหวัดในเขตรับผิดชอบ ประสาน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือวัยรุ่น ในกรณีที่จังหวัดร้องขอ - ประสานเป็นสื่อกลางระหว่าง คณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ส่วนกลาง) หรือสายด่วน 1663 กรณีมีการร้องเรียนจากวัยรุ่นหรือผู้พบเห็น เมื่อไม่ได้รับสิทธิหรือถูกละเมิดสิทธิตามกฎหมาย และจังหวัด - รับการแจ้งผลการดำเนินการ จากคณะ-อนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับจังหวัด ทั้งในกรณีที่ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ และกรณีที่ปัญหายังไม่ยุติ - ประสาน ทำความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ในการจัดตั้งศูนย์ประสานการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นภายใต้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น - ประสานกับกรมอนามัย หรือหน่วยงานผู้แทนกรมอนามัย หรือสายด่วน 1663 เมื่อมีการร้องเรียนจากวัยรุ่นหรือผู้พบเห็น เกี่ยวกับการไม่ได้รับสิทธิ หรือถูกละเมิดสิทธิตามกฎหมาย - แจ้งคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ในการดำเนินการประสานงานส่งต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบการแก้ไขเหตุที่วัยรุ่นร้องเรียน เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้การช่วยเหลือ พร้อมทั้งสนับสนุนข้อมูลสิทธิต่าง ๆ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในกรณีนั้น ๆ

ชื่อหน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ
	- รับการแจ้งผลการดำเนินการแก้ไขฯ จากคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ทั้งในกรณีที่ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ และกรณีที่ปัญหายังไม่ยุติและต้องดำเนินการต่อ - ประสานกรมอนามัย เพื่อสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา (กรณีที่ปัญหายังไม่ยุติและดำเนินการต่อจากการแจ้งของคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด)
คณะทำงานขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นฯ	- หากได้รับการแจ้งจากคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานครให้ดำเนินการแก้ไข - รับแจ้งเรื่อง ช่วยเหลือ ประสาน และส่งต่อ
คณะทำงานขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง	- กรณีที่รับการประสานส่งต่อจาก 1663 - ประสานแจ้งคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และประสานแจ้งศูนย์อนามัยในการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น - กรณีที่กรมอนามัยดำเนินการ และได้รับประสานส่งต่อจากศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น - คณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง ดำเนินการแก้ไข และรายงานผลการดำเนินการต่อกรมอนามัย (ทั้งกรณีที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และปัญหายังไม่ยุติฯ)

แผนภูมิกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือ
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

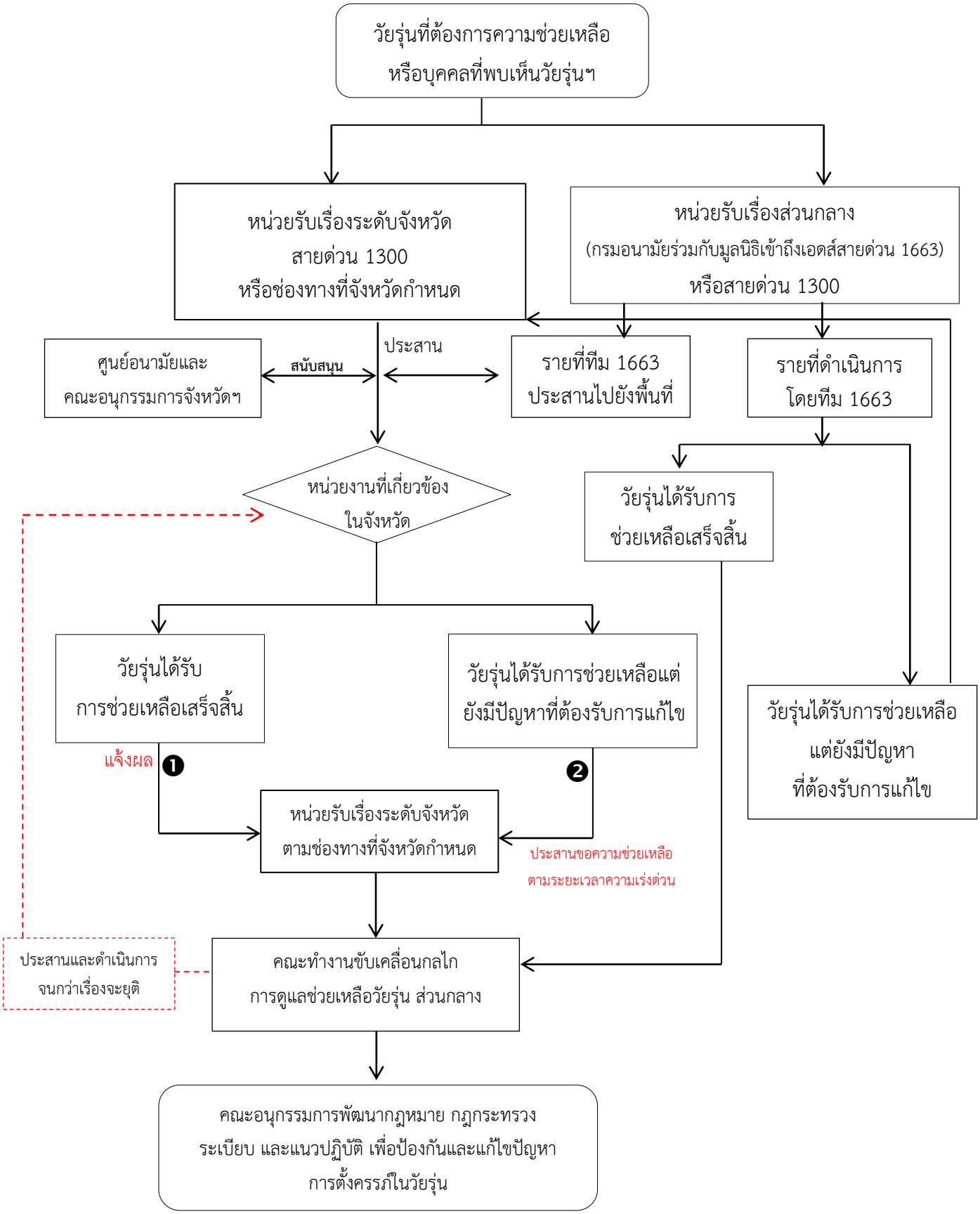

กระบวนงานการจัดการ (ระดับจังหวัด)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1	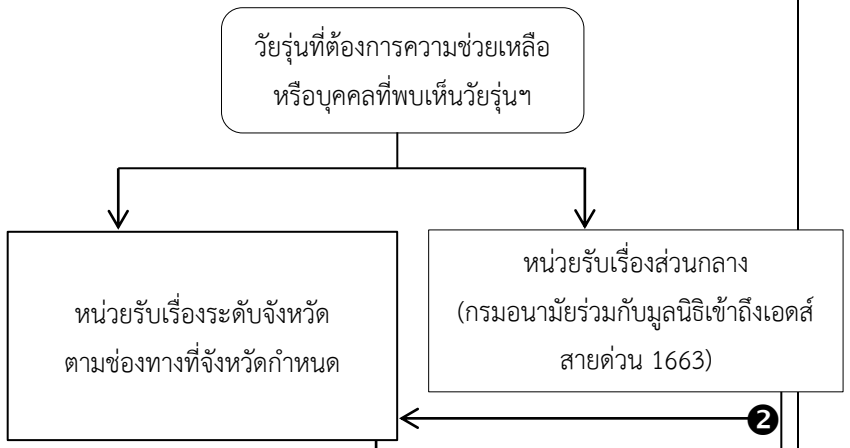		- วัยรุ่นที่ต้องการรับการช่วยเหลือ หรือบุคคลที่พบเห็นแจ้งเรื่องไปยังหน่วยรับเรื่องของจังหวัดโดยตรง หรือแจ้งไปยังหน่วยรับเรื่องส่วนกลาง ซึ่งมีกรมอนามัยและมูลนิธิเข้าถึงเอดส์หรือสายด่วน 1663 ผ่านช่องทางต่างๆ	
2	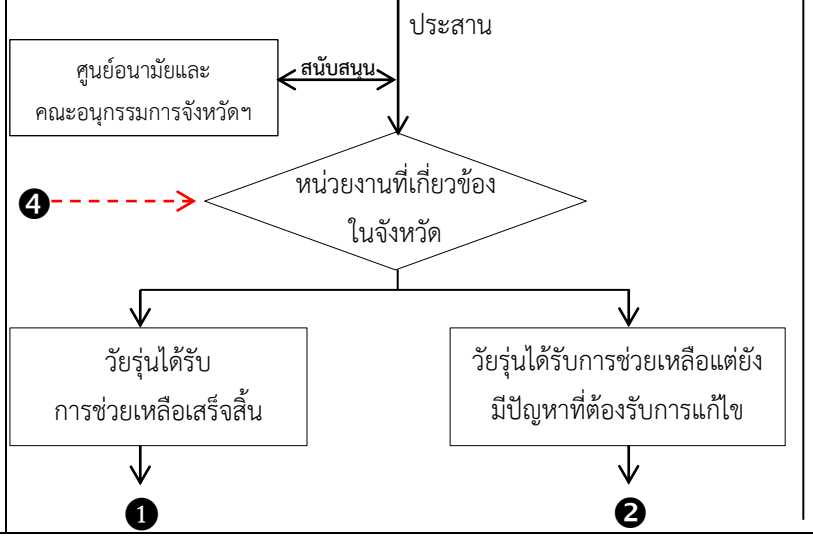	1	หน่วยรับเรื่องร้องเรียนของจังหวัดดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการดูแลช่วยเหลือ ❶ ในกรณีที่การดำเนินการดูแลช่วยเหลือแล้วเสร็จแจ้งกลับมายังหน่วยรับเรื่องระดับจังหวัดเพื่อรวบรวมสถิติข้อมูลการดูแลช่วยเหลือ และรายงานข้อมูลส่งให้กับรายงานต่อคณะทำงานขับเคลื่อนกลไก การดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น ส่วนกลาง ❷ ในกรณีที่ยังมีปัญหาที่ต้องรับการแก้ไข ให้แจ้งกลับมายังหน่วยรับเรื่องระดับจังหวัด ภายในเวลา 7 วันหลังจากการดำเนินการดูแล ช่วยเหลือแล้วไม่ยุติ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
3	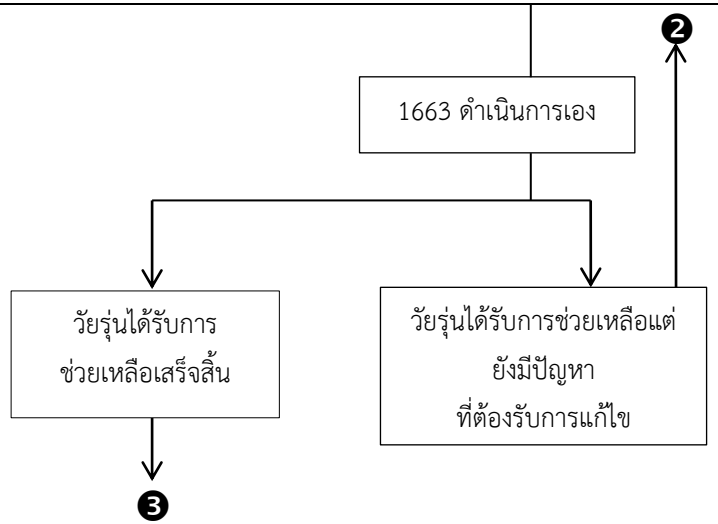	1-7	กรณีที่ 1663 ดำเนินการให้การดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่นด้วยตนเอง โดยการดำเนินการจะเป็นไปตามกลไกของ 1663 ซึ่งอาจจะมีการดำเนินการโดยประสานขอความร่วมมือจากจังหวัดในการประสานส่งต่อ หรือการดูแลช่วยเหลือในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ❷ กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ หรือเรื่องไม่ยุติ 1663 สามารถแจ้งไปยังศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัด เพื่อให้ช่วยดำเนินการดูแลช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ❸ ในกรณีที่การดำเนินการดูแลช่วยเหลือแล้วเสร็จแจ้งผลการดำเนินการมายังคณะทำงานขับเคลื่อนการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง	
4	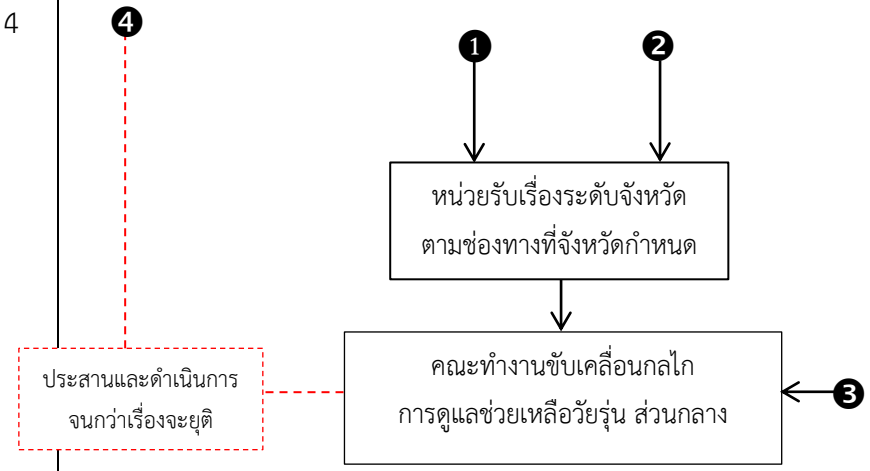	7-30	เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดดำเนินการดูแลช่วยเหลือ และแจ้งกลับมายังหน่วยรับเรื่องระดับจังหวัดเพื่อรวบรวมสถิติข้อมูลการดูแลช่วยเหลือ และรายงานข้อมูลส่งให้กับรายงานต่อคณะทำงานขับเคลื่อนกลไก การดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น ส่วนกลางเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ❹ กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ หรือเรื่องไม่ยุติจาก 1663 และหน่วยรับเรื่องระดับจังหวัดรายงานมายังคณะทำงานขับเคลื่อนกลไกฯ ส่วนกลาง ดำเนินการประสานและดำเนินงานจนกว่าเรื่องจะยุติ	

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
	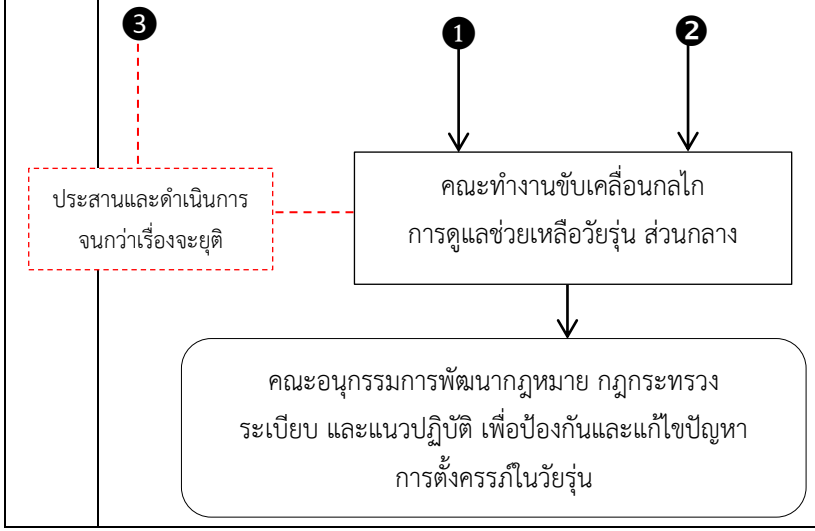	รายงานในรอบการประชุม	เมื่อหน่วยรับเรื่องระดับจังหวัดแจ้งผลการดำเนินงานมายังคระทำงานขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง ให้รายงานต่อคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายกฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	

แผนผังกระบวนการส่วนกลาง

คณะทำงานขับเคลื่อนกลไก การดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ส่วนกลาง
ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

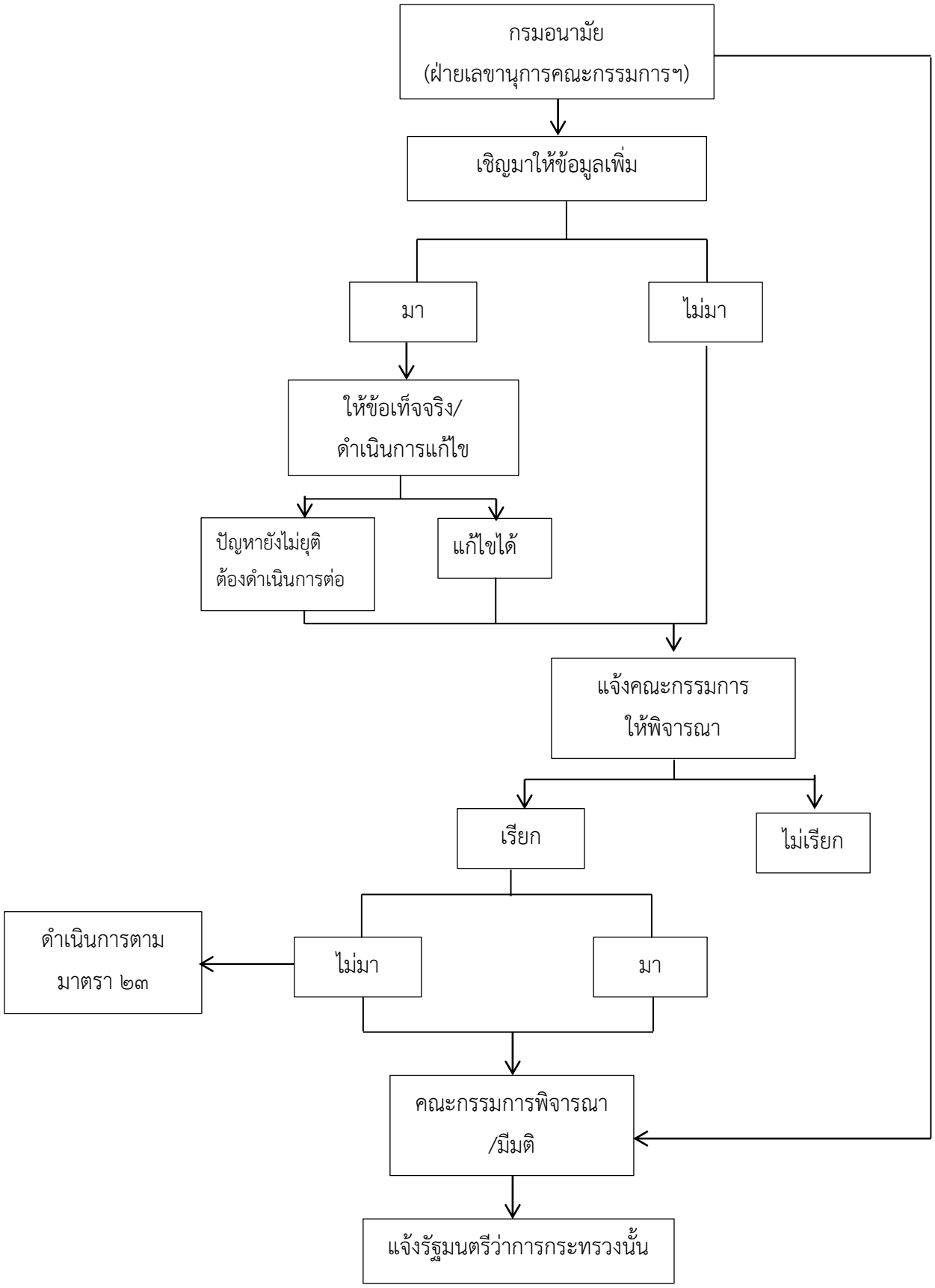

กระบวนงานการจัดการ (ส่วนกลาง)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1	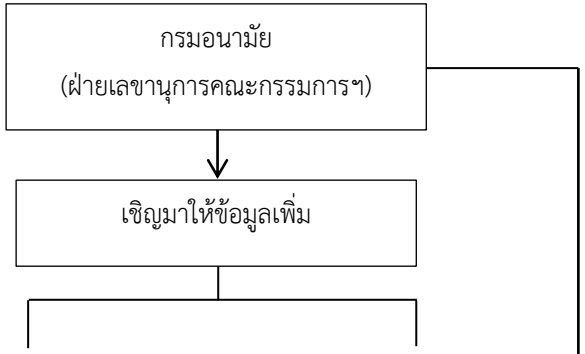	7	เมื่อกรมอนามัยได้รับแจ้งมาจากศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นนั้น หากเป็นเรื่องที่มีการดำเนินแล้วเสร็จรวบรวมเป็นผลการดำเนินงานเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น แต่หากยังมีเรื่องที่ต้องดำเนินการต่อนั้น ให้มีหนังสือเชิญหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมาให้ข้อมูลเพิ่มเติม		
2	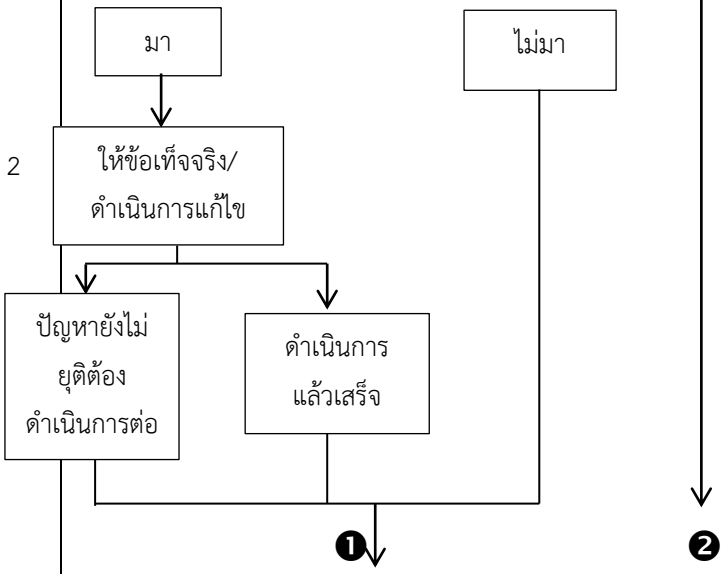	14	หากหน่วยงานดังกล่าวมาตามที่มีหนังสือเรียกให้กรมอนามัยในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯดำเนินการแก้ไขและแจ้งผลการดำเนินการไปยังคณะกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และในกรณีที่หน่วยงานดังกล่าวไม่มาตามที่มีหนังสือเรียกให้กรมอนามัยแจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น		

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
3	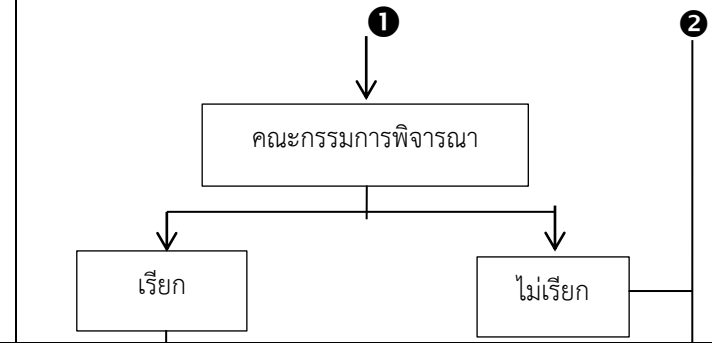		หากเป็นกรณีที่ปัญหายังไม่ยุติคณะกรรมการอาจจะออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงเอกสารหลักฐาน ฯลฯ หรือไม่ก็ได้		
	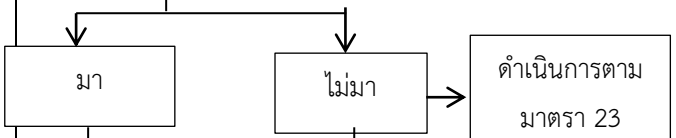		เมื่อมีการออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงเอกสารหลักฐาน ฯลฯ หากหน่วยงานดังกล่าวไม่มาตามหนังสือเรียกให้ดำเนินการตามมาตรา 23		
	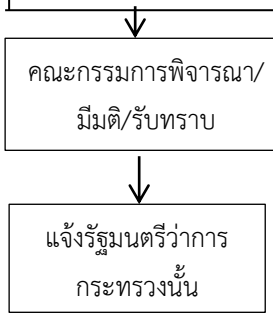		คณะกรรมการจะดำเนินการพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาจากเอกสารหลักฐานที่ได้รับ และเมื่อมีมติให้แจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ ดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวต่อไป		

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ระดับจังหวัด)

ขั้นตอนการปฏิบัติงานกระบวนงาน

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระเบียบ/เอกสาร/บันทึก แนวทาง/แบบฟอร์ม	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการปฏิบัติงาน
1. รับเรื่อง..... ที่ส่งมายังศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัด	1. สอบถามรายละเอียดวัยรุ่น โดยต้องถามถึงความยินยอมการบอกข้อมูลส่วนบุคลเพื่อดำเนินการช่วยเหลือและแจ้งถึงการรักษาความลับข้อมูลดังกล่าว 2. รับเรื่อง ส่งให้คณะทำงานเพื่อประสานช่วยเหลือวัยรุ่นและกรอกในแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเรื่องมายังส่วนกลาง 3. โทรประสาน/แจ้งเป็นหนังสือไปยังศูนย์อนามัยเพื่อรายงานเหตุที่เกิดขึ้น และอาจจะมีการขอความร่วมมือในการดำเนินการช่วยเหลือ	- ศชร. 1 (ฟอร์มรายละเอียดวัยรุ่น) - ศชร. 2 (ฟอร์มรับ - ส่งต่อ) - ศชร. 3 (ฟอร์มความต้องการขอรับสวัสดิการสังคม)	เลขานุการคณะทำงานขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น จังหวัด	- ต้องขอความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อการช่วยเหลือ - การดำเนินการต้องเป็นความลับ
2. ประสานคณะทำงานขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น จังหวัด	1. โทรประสานไปยังคณะทำงานที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน 2. โทรประสานไปยังภาค	- ศชร. 3 (ฟอร์มแบบประเมินความต้องการการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม)	- คณะทำงานที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน - ภาคประชาสังคม	- รวดเร็วทันเวลา รักษาความลับ

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระเบียบ/เอกสาร/บันทึก แนวทาง/แบบฟอร์ม	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการปฏิบัติงาน
	ประชาสังคม เพื่อร่วม ดำเนินการช่วยเหลือ			
3. คณะทำงานที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนร่วมกันกับภาคประชาสังคม ดำเนินการช่วยเหลือ	1. โทร/ลงพื้นที่ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือวัยรุ่น 2. คณะทำงานที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน แจ้งผลการช่วยเหลือไปยังเลขานุการคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น		- คณะทำงานที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน - ภาคประชาสังคม	- รวดเร็วทันเวลา รักษาความลับ
4. เลขานุการคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นรายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือมายังคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง	1. ในกรณีที่ดำเนินการช่วยเหลือแล้วเสร็จให้แจ้งมายังคณะทำงานกลไกส่วนกลางโดยทำเป็นหนังสือส่งมายังส่วนกลาง 2. กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ให้โทรประสานมายังคณะทำงานกลไกส่วนกลาง พร้อมส่งเอกสารรายละเอียดมายังคณะทำงานส่วนกลางโดยส่งมาทาง E-Mail และส่งทางไปรษณีย์แบบลงทะเบียนหรือ EMS	1. ฟอร์มรายงานผลการดำเนินการ	- เลขานุการคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น - เลขาคณะทำงานกลไกส่วนกลาง	- รวดเร็วทันเวลา รักษาความลับ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ส่วนกลาง)

ขั้นตอนการปฏิบัติงานกระบวนงาน

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระเบียบ/เอกสาร/บันทึก แนวทาง/แบบฟอร์ม	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการปฏิบัติงาน
1. รับเรื่องจากศูนย์ช่วยเหลือวันรุ่น (ศชร.)/ช่องทางอื่น	1. กรณีที่ได้รับการแจ้งโดยช่องทางโทรศัพท์ในเจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องตรวจสอบ E-Mail เพื่อตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลที่ได้รับ หากไม่ครบถ้วน ให้ประสานกลับไปยังศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม 2. เมื่อได้รับข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัดเรียบร้อยแล้ว หากคณะทำงานส่วนกลางมีความเห็นว่าควรเรียกหน่วยงานหรือบุคคลใด ๆ มาเพื่อให้ส่งเอกสาร วัตถุที่เกี่ยวข้อง คำชี้แจง ให้ถ้อยคำ ความเห็นหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้		- คณะทำงานกลไกฯ ส่วนกลาง - ศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ศชร.)	- ต้องคำนึงถึงการดำเนินการที่รวดเร็วและเป็นความลับ - ในกรณีที่มีการเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลนั้น บุคคลนั้นอาจจะมาหรือไม่มาตามหนังสือเรียกก็ได้ - บุคคลที่ถูกเรียกไม่มาตามที่มีหนังสือเชิญ ก็ให้คณะทำงานดำเนินการตามข้อมูลที่ได้รับ

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระเบียบ/เอกสาร/บันทึก แนวทาง/แบบฟอร์ม	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการปฏิบัติงาน
2. คณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น (ส่วนกลาง)	1. พิจารณาและดำเนินการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น 2. รายงานผลการดำเนินการมายังฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบและแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นพิจารณา			- คณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง

ภาคผนวก

คำสั่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติ
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ที่ ๑ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนกลไกศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง

ตามที่คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบให้มีกลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเสนอ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๕ ของคำสั่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนกลไกศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นส่วนกลาง โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รองอธิบดีกรมอนามัยที่อธิบดีกรมอนามัยมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
๑.๒	ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คณะทำงาน
๑.๓	ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน	คณะทำงาน
๑.๔	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	คณะทำงาน
๑.๕	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑.๖	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	คณะทำงาน
๑.๗	ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	คณะทำงาน
๑.๘	ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม	คณะทำงาน
๑.๙	ผู้แทนกรมสุขภาพจิต	คณะทำงาน
๑.๑๐	ผู้แทนสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด	คณะทำงาน
๑.๑๑	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑.๑๒	ผู้แทนกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	คณะทำงาน
๑.๑๓	ผู้แทนศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย	คณะทำงาน
๑.๑๔	ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์	คณะทำงาน
๑.๑๕	ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑.๑๖	นายปัญญา ใบทอง	คณะทำงาน

๑.๑๗ ผู้อำนวยการ....

๑.๑๗ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๑๘ เจ้าหน้าที่สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย ที่ได้รับมอบหมายจำนวน ๒ คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นในจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อขับเคลื่อนกลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

๒.๒ พัฒนาแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน จากศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัดและการส่งต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา เพื่อให้การช่วยเหลือและเยียวยา

๒.๓ ติดตามผลการดำเนินการช่วยเหลือ ดูแลและแก้ไขปัญหาที่เข้าสู่กลไกการดูแล ช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๔ ประสานหน่วยงานที่อยู่ในคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เกิดปัญหา เพื่อให้มีการดำเนินการดูแลช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้วัยรุ่นได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

๒.๕ เชิญหน่วยงานหรือบุคคลใด ๆ เพื่อส่งเอกสาร วัตถุที่เกี่ยวข้อง ชี้แจง ให้ถ้อยคำ ความคิดเห็น หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียน เพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อเท็จจริง หลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบและแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายสุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย)
ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวปฏิบัติ
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

แบบบันทึกการรับเรื่อง กรณีวัยรุ่นขอรับการดูแลช่วยเหลือ (ศชร. 1)

เลขที่เรื่อง เลขที่ลำดับเรื่อง/ปีงบประมาณ

แบบบันทึกการรับเรื่อง กรณีวัยรุ่นขอรับการดูแลช่วยเหลือ
ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
จังหวัด .....

ช่องทางที่รับแจ้ง

☐ โทรศัพท์ / สายด่วน ระบุ.....
☐ สื่อโซเชี่ยล ระบุ.....
☐ จดหมาย
☐ แจ้งด้วยตนเอง
☐ อื่นๆ.....

วันที่รับแจ้ง .....

รหัสผู้แจ้ง (นามสมมติที่สามารถให้ได้) ..... อายุ .....

ช่องทางที่สามารถติดต่อได้ .....

(ที่อยู่/เบอร์โทรศัพท์/ไลน์/Tweeter).....

ประเด็นที่ต้องการความช่วยเหลือ

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ร้องเรียนยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับการช่วยเหลือหรือไม่

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม

การดำเนินการดูแลช่วยเหลือ

☐ ส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระบุ .....

รหัส (กำหนดเองได้).....ผู้ขอรับการช่วยเหลือ

รหัส (กำหนดเองได้).....ผู้รับเรื่อง

การดำเนินการ/ส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระบุ

.....

.....

.....

แบบส่งข้อมูลฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ศชร. 2)

แบบส่งข้อมูลฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

วัน/เดือน/ปี.....

ศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัด.....

จำนวนรายที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือ.....ราย

การดำเนินการช่วยเหลือ

1. ด้าน.....จำนวน.....ราย
2. ด้าน.....จำนวน.....ราย
3. ด้าน.....จำนวน.....ราย

กรณีไม่สามารถยุติเรื่องได้

แจ้งคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่น(ส่วนกลาง) เพื่อดำเนินการต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

แบบประเมินความต้องการการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมฯ แบบ ศชร. 3

(เอกสารนำส่งฝ่ายเวชกรรมสังคม เพื่อส่งต่อขอรับสวัสดิการสังคม)

แบบประเมินความต้องการการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม
ตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562

ตามที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 ข้อ 3 วรรคท้าย กำหนดให้สถานบริการดำเนินการให้ผู้รับบริการได้รับการส่งต่อเพื่อให้ได้รับสวัสดิการสังคม จึงจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการของวัยรุ่นเพื่อให้ได้รับสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

ชื่อ-สกุล ..... อายุ ..... ปี

ที่อยู่ที่ติดต่อได้ .....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ .....

บุคคลอื่นที่สามารถติดต่อได้ ..... ความสัมพันธ์.....

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ .....

คำชี้แจง ให้ผู้ทำแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย √ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ความต้องการการช่วยเหลือ

☐ ต้องการ

☐ จัดหาสถานที่ศึกษา ☐ จัดหาที่พัก ☐ จัดหาผู้ช่วยเลี้ยงดูบุตร ☐ ฝึกอาชีพให้ตนเอง

☐ ฝึกอาชีพให้สามี ☐ เงินช่วยเหลือบุตร ☐ อื่น ๆ..... .....

☐ ไม่ต้องการ

ตอนที่ 2

1.สถานภาพการมีคู่ในขณะตั้งครรภ์ ☐ ไม่มีคู่ ☐ แยกกันอยู่ ☐ อยู่กับคู่

2. สถานที่พักอาศัย ☐ บ้านพ่อแม่ ☐ หอพัก ☐ บ้านญาติ ☐ ที่พักพิงอื่น ระบุ.....

3. การศึกษา ☐ กำลังศึกษาที่สถานศึกษาเดิม ☐ พักการศึกษา ☐ ลาออก เนื่องจากตั้งครรภ์
☐ ศึกษา กศน. ☐ อื่นๆ .....

4. การประกอบอาชีพ ☐ มีอาชีพ ☐ ไม่มีอาชีพ

5. รายได้ ☐ มีรายได้เพียงพอ ☐ มีรายได้ไม่เพียงพอ ☐ ไม่มีรายได้

6. ผู้เลี้ยงบุตรเมื่อคลอดแล้ว ☐ เลี้ยงเอง ☐ พ่อแม่ตนเองช่วยเลี้ยง ☐ พ่อแม่สามีช่วยเลี้ยง ☐ ไม่มีคนช่วยเลี้ยง
☐ อื่น ๆ .....

.....	.....
(.....)	(.....)
ผู้รับบริการ	เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
...../...../.....	...../...../.....

การส่งต่อเพื่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเสมอภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติและได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์